

Posudok k diplomovej práci

Ústav pro klasickou archeologii

Filozofická fakulta, Univerzita Karlova

Autor práce: Tomáš Kamp

Názov práce: Po stopách Persefoné: ikonografie výzdoby makedonských elitních hrobek.

Autor posudku: Dr. Marek Verčík (**oponent**)

52 strán textu (nenormovaná strana, c. 35 riadkov na stranu), 12 strán literatúry, 5 strán zoznamu macedónskych hrobiek (132 jednotiek), 33 strán obrazovej prílohy (90 obrázkov) a 1 graf v texte.

Diplomant sa vo svojej práci venoval štúdiu dekoratívnych princípov funerálnych stavieb pochádzajúcich z centrálnej časti macedónskeho kráľovstva a datovaných do obdobia ranného a vrcholného helenizmu (neskorého 4. až 2. stor. pred Kr.). Výber témy reflektuje existujúcu medzeru v doterajšom výskume vzťahujúcom sa k problematike sepulkralnej sféry v starovekom Macedónsku vo všeobecnosti, a k hrobkám a náhrobným stavbám spájaných s elitami obzvlášť. Napriek pomerne bohatej pramennej báze – archeologické nálezy je v tomto prípade možné doplniť o viaceré údaje z písomných prameňov – bola detailná pozornosť zo strany bádateľov venovaná dosiaľ len vybraným, excelentným príkladom (napr. kráľovské hrobky z Verginy), alebo jednotlivým aspektom funerálnych stavieb (napr. architektúra, hrobová výbava, figurálna výzdoba atď.). Systematické vyhodnotenie s ohľadom na ich dekoráciu a následnú kontextualizáciu definovaných dekoratívnych prvkov vo vzťahu k priestorovému usporiadaniu hrobiek, ich výbave ako i funkcii/využitíu predstavovalo doteraz deziderát, ktorého sa diplomant chopil – a tu treba zdôrazniť, že veľmi úspešne.

Diplomantov prehľad k téme sa odzrkadľuje v obširnom zozname literatúry, ktorá bola aktívne využitá v texte a nespĺňa len úlohu „nemej“ bibliografickej jednotky; najlepšie to vystihuje vyhodnotenie posledného katalógu/zoznamu hrobiek a hrobových stavieb obsiahnutých v práci von Mangoldt 2012, ako i diplomantova práca so staršími zdrojmi (napr. Andronikos 1984). Metodický postup diplomovej práce bol správne načrtnutý a podchytený v úvodnej časti, ktorá obsahuje – okrem stavu bádania – aj kritiku a limity pramennej bázy, a nemej dôležitú stať venovanú použitej terminológii; na tomto mieste treba oceniť, že sa diplomant rozhodol používať neutrálny pojem „elity“ a nie „aristoi“; termín tak rozšírený v staršej a predovšetkým gréckej literatúre. Samotná analytická časť je prehľadne štruktúrovaná a diplomant sa konzekventne drží cieľov práce a nevybočuje z popisnej (*vorikonographische Beschreibung*) a ikonografickej analýzy dekorácie hrobiek, ktorá slúži na záverečnú interpretáciu v častiach 3 až 6; prehlbujúcu ikonologickú interpretáciu (*Bildsprache* a sémantika) by s ohľadom na malé množstvo figurálnych zobrazení v hrobkách bolo potrebné v téme metodologicky ukotviť – napriek tomu by bolo podnetné tento aspekt pri ďalšej práci zohľadniť, predovšetkým s ohľadom na význam týchto zobrazení pre stále sa formujúci *habitus* macedónskych elit v tomto období.

Samotnej práci je možné vytknúť len niekoľko menších nepozorností a chýb: na niektorých miestach chýbajú referencie (s. 14, prvý odsek – posledná veta: „Kromě...“; s. 22, druhý odsek: „Dodnes se vede debata...“), terminologické nepresnosti a neostroť (s. 8, posledný odsek: „fotografický ...“; s. 55, štvrtý odsek: „makedonskou ikonografií“ – čo to presne zahŕňa), novšia literatúra k všeobecnému sociokultúrnemu vývoju v starovekom Macedónsku (cituje

sa článok M. B. Hatzopoula z Lane Fox 2011), a taktiež vyvstáva dojem, že s ohľadom na niektoré sa opakujúce časti (predovšetkým úvody k jednotlivým kapitolám) je rozsah práce na hranici požadovanom pre diplomovú prácu (60 normo-strán textu). Pre lepšiu predstavivosť by diplomovej práci taktiež pomohla integrácia grafov a diagramov k štatistikám (predovšetkým k rozdielnym kontextom a rozdielnej funkcii), na ktoré sa autor odvoláva – v celej práci je uvedená len jeden graf (!).

Celkovo predstavuje predložená diplomová práca veľmi vydarenú syntézu k téme, ktorá tvorí vynikajúci základ pre ďalšie rozšírenie. Tu sa – okrem už v práci načrtnutých a v budúcej PhD-práci podchytených vplyvov na vznik a rozvoj dekoratívnej výzdoby macedónskych hrobiek – ponúka analýza daného vývoja s ohľadom na lokálnu tradíciu pohrebného rítu; napr.: akým spôsobom je demonštrovaná seba-prezentácia lokálnych elít v období pred a po uvedení funerálnych stavieb? Akým spôsobom sa vyvíja dekoratívna výzdoba vo vzťahu k postupnej konštitúcii macedónskeho kráľovstva? Akým spôsobom sa odráža a definuje vzťah elít a kráľovskej dynastie v pohrebnom ríte a použitých dekoratívnych prvkoch v období pred a po? Akým spôsobom sú definované rozdiely medzi mužskými a ženskými hrobmi v období pred a po? atď.

Napriek vyššie uvedenému splňa predložená práca Tomáša Kampa všetky požiadavky kladené na diplomovú prácu a navrhujem ju ohodnotiť ako **výbornú**.

Ohrid, dňa 31.08.2021

